

Posudek doktorské disertační práce Mgr. Martina Proška

Mezi syntaxí a stylistikou – spisovnost a stylistická systematika na syntaktické rovině češtiny

Pregraduální studium absolvoval Martin Prošek v roce 2001 na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni na oboru čeština – angličtina. Roku 2002 byl přijat do doktorského studia v Ústavu českého jazyka a teorie komunikace Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Své povinnosti doktoranda průběžně plnil, aktivně se účastnil speciálních seminářů, dílčí zkoušky konal ve stanovených termínech, státní doktorskou zkoušku složil v roce 2007. Zkušenosti z odborné lingvistické práce získává od roku 2003 i jako pracovník oddělení jazykové kultury Ústavu pro jazyk český AV ČR a od roku 2006 i na Pedagogické fakultě ZČU v Plzni. M. Prošek se v průběhu svého doktorského studia zúčastnil několika tuzemských i zahraničních konferencí, publikoval články v odborných časopisech (Naše řeč, Slovo a slovesnost) a v několika sbornících.

Pro svou disertační práci si doktorand vybral téma, které je metodologicky obtížně uchopitelné: stylové hodnocení syntaktických jevů v češtině. V centru jeho zájmu je vztah mezi jazykovou strukturou a stylovým hodnocením, ke kterému přistupuje z různých zorných úhlů. Zaměřil se především na možnosti identifikace syntaktických prostředků jako nositelů stylového příznaku, na to, která část syntaktické struktury je nositelem příznaku a jakými způsoby je stylový příznak konstruován. Obecně vychází z funkčně strukturního přístupu k jazyku, dále se mohl jen rámcově inspirovat v českých stylistických a syntaktických příručkách. Postupuje od obecnějších úvah o specifice syntaktických a stylistických prostředků k detailní analýze rozsáhlého jazykového materiálu a ta ho dále vede k vyvozování obecnějších závěrů. Posuzovaná práce přináší nové poznatky, ostatně spleť problematiku z pomezí syntaxe a stylistiky zpracovává M. Prošek jako první. Je třeba ocenit i to, že celou empirickou část práce prostupuje úsilí o metodologicky čisté postupy. Čtenář tu najde i mnoho podnětných úvah o různých aspektech tématu; autor např. porovnává vytváření syntagmatických jednotek roviny morfologické a syntaktické, zkoumá součinnost jednotek různých jazykových rovin při vytváření stylového příznaku i funkci sémantiky lexikálních jednotek, které se účastní syntaktické konstrukce.

Disertační práce Mgr. Martina Proška *Mezi syntaxí a stylistikou – spisovnost a stylistická systematika na syntaktické rovině češtiny* je kompozičně přehledně uspořádána, výklad je srozumitelný, po stránce formální je zpracována pečlivě, obsahuje všechny požadované náležitosti. Práci **doporučuju k obhajobě.**

28. 3. 2010



Doc. PhDr. Iva Nebeská, CSc.

školitelka